

Lietuvos Respublikos Seimo nariams

2021-03-22

Nr. 20210322-01

DĖL BIRUTĖS SABATAUSKAITĖS SKYRIMO LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERE

Mes, žemiau pasirašiusios, šeimoms ir tėvams atstovaujanti organizacijos, kreipiamės į Lietuvos Respublikos Seimo narius reikšdamos nepritarimą teisininkės Birutės Sabatauskaitės skyrimui Lygių galimybių kontrolierė.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba turėtų proporcingai rūpintis įvairių asmenų grupių nediskriminavimu ir lygių teisių užtikrinimu. Esame susirūpinę dėl to, kad B. Sabatauskaitė yra šališka konkrečių asmenų grupių atžvilgiu, kas atsispindi jos viešuose pasisakymuose ir ilgą laiką vadovaujamo Lietuvos žmogaus teisių centro (toliau – Centras) veikloje.

Formaliai Centras siekia ginti įvairių grupių žmogaus teises, tačiau stebint kasdienę organizacijos veiklą yra akivaizdus jos angažuotumas tam tikrais klausimais. Pavyzdžiui, apžvelgus daugiau nei 130 Centro profilyje socialiniame tinkle „Facebook“ šiais metais paskelbtų įrašų, galima pastebėti, jog organizacija daugiausiai komunikuoja kovodama su vadinamąja neapykantos kalba, palaikydama vadinamąją Stambulo konvenciją, LGBT+ bendruomenės ir moterų/reprodukcinės teises. Konkrečiai Stambulo konvencijai ir smurto artimoje aplinkoje temoms skirta beveik 30 proc. įrašų, neapykantos kalbai – apie ketvirtadalis visų įrašų, kitiems įrašams apie organizaciją ir pan. dedikuota apie 14 proc. įrašų ir maždaug po dešimtadalis įrašų padaryti LGBT+ bei moterų/reprodukcinės teisių temomis. Tuo tarpu neįgaliųjų, vienišų tėvų, senyvo amžiaus asmenų teisėms, diskriminacijai dėl skurdo ar psichinės sveikatos skirti vos vienas ar keli įrašai. Suprantama, jog komunikacija socialiniuose tinkluose nėra vienintelis organizacijų darbo rodiklis, tačiau jis neabejotinai atskindi organizacijos ir jos vadovų prioritetus ir, šiuo atveju, ideologines nuostatas.

Be to, kad yra šališki kelių konkrečių grupių atžvilgiu, Centro komunikacijos kanalai gali būti traktuojami ir kaip kanalas vienos iš valdančiųjų partijų politinei darbotvarkei palaikyti. Apžvelgtos pagrindinės Centro komunikacijos temos visiškai sutampa su valdančiosios Laisvės partijos eskaluojamais neapykantos kalbos, Stambulo konvencijos, lyčiai neutralios partnerystės klausimais ir pokyčiams tose srityse rengiamais politiniais sprendimais. Centro ar jo vadovės viešuose pasisakymuose neteko rasti nė vieno atvejo, kai būtų nepritariama Laisvės partijos pozicijai.

Tokia B. Sabatauskaitės veiklos orientacija yra galima ir net sveikintina nevyriausybinių organizacijų lygmenyje, kadangi kelių konkrečių asmenų grupių interesai yra atstovaujami labai kruopščiai, tačiau Lygių galimybių kontrolieriaus pareigose galimai esmingai trukdytų tinkamai eiti

pareigas ir priimti nešališkus, sąžiningus ir teisingus sprendimus, ko iš Lygių galimybių kontrolieriaus reikalauja įstatymai.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų 3 straipsnis nurodo, kad „Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos veikla grindžiama demokratijos, teisėtumo, nešališkumo ir teisingumo principais.“

Lygių galimybių įstatymo 17 straipsnio 1 dalis numato, kad „Lygių galimybių kontrolierius, vadovaudamasis teisėtumo, nešališkumo ir teisingumo principais, šio įstatymo nustatyta tvarka tiria skundus, atlieka tyrimus savo iniciatyva ir teikia konsultacijas dėl paklausimų.“

Valstybės tarnybos įstatyme tarp pagrindinių valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principų numatytas sąžiningumo ir nešališkumo principas nurodo, kad „Valstybės tarnautojas privalo būti objektyvus, priimdamas sprendimus vengti asmeniškumą; išklaudyti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui priimti tinkamiausią sprendimą; nedemonstruoti savo simpatijų ar antipatijų ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms“, o politinio neutralumo principas reglamentuoja, kad „Valstybės tarnautojas turi būti neutralus politinio proceso dalyvių atžvilgiu.“

Tuo tarpu ligšiolinė B. Sabatauskaitės veikla sudaro prielaidas manyti, kad teisininkė rūpintūsi išimtinai kelių konkrečių asmenų grupių teisėmis ir interesais.

Be to, neramina ir viešumoje nuskambėjusi informacija apie galimą ryšį tarp B. Sabatauskaitės, kaip įtakingo parlamentaro socialdemokrato Juliaus Sabatausko dukros, skyrimo į Lygių galimybių kontrolieres taip užtikrinant socialdemokratų paramą liberalų teikiamam kandidatui į Konstitucinio Teismo teisėjus Vytautui Mizarui. Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punktas įpareigoja valstybės tarnautojus „teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, kad toks konfliktas yra“. Tuo imperatyviai nurodoma vengti ne tik interesų konfliktų, bet ir jų įspūdžio visuomenės akyse. Manome, kad bet koks nepotizmo šešėlis gali pakenkti šių reikšmingų institucijų reputacijai ir sprendimų pagrįstumui ateityje visuomenės akyse, todėl turėtų būti vengtinas.

Atsižvelgiant į visą tai, prašome nepritarti Birutės Sabatauskaitės skyrimui Lygių galimybių kontroliere.

Pagarbiai

Nacionalinė tėvų ir šeimų asociacija, pirmininkė Violeta Vasiliauskienė

Lietuvos Tėvų Forumas, pirmininkas Darius Trečiakauskas

VšĮ „Laisvos visuomenės institutas“, direktorė Diana Karvelienė

Asociacija-sąjunga „Vardan šeimos“, pirmininkė Edita Morkūnienė

Asociacija Kauno forumas, vadovas Algimantas Rusteika

Šiaulių apskrities cerebrinio paralyžiaus asociacija, pirmininkė Edita Navickienė

VšĮ „Šeimos institutas" direktorė Jolanta Ramonienė

Asociacija Šviesos kampelis, direktorė Jolanta Lipkevičienė

Piligrimystės labdaros ir paramos fondas, vadovė Dalia Tarailienė
Klaipėdos miesto Šeimos centras, direktorius Andrius Vaitkevičius
Šiaulių Pietinio bendruomenė, vadovė Jolanta Šilenskienė
VšĮ Abigailė, direktorius Jurgis Šečkus
VšĮ Gyvenimo ir tikėjimo institutas, direktorė Vilhelmina Raubaitė Mikelionienė
Lietuvos Helsinkio grupė, vadovė Aurelija Kuzmaitė
Lietuvos žmogaus teisių asociacija, pirmininkas Vytautas Budnikas
Piliečių gynybos paramos fondas, Stasys Kaušinis
Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacija, Romualdas Povilaitis
Nepartinis demokratinis judėjimas (NDJ), valdybos pirmininkas Krescencijus Stoškus
Lietuvos nacionalinė vartotojų federacija, prezidentė Alvieta Armanavičienė
LPS "Bočiai" Vilniaus bendrija, pirmininkė Vilija Turienė.
Nacionalinė vartotojų konfederacija, prezidentas Arvydas Balčius.